

**КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ
ЛІНГВІСТИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

**ФАКУЛЬТЕТ СХІДНОЇ І
СЛОВ'ЯНСЬКОЇ ФІЛОЛОГІЇ**

Кафедра східної і слов'янської філології

СИЛАБУС

вибіркової навчальної дисципліни

**«Методика роботи
з арабськими філологічними текстами»**

Спеціальність: В11 (035) Філологія

Спеціалізація: В11 060. (035.060) Східні мови та літератури (переклад включно), перша – арабська

**Освітня програма: Арабська мова і література та переклад,
друга східна мова, західноєвропейська мова**

Рівень вищої освіти	перший (бакалаврський)
Кафедра	кафедра східної і слов'янської філології
Факультет	факультет східної і слов'янської філології
Викладач	Рибалкін Сергій Валерійович
Статус дисципліни	вибіркова дисципліна професійної і практичної підготовки
Семестр	IV курс, VIII семестр
Обсяг дисципліни, кредити ЄКТС, загальна кількість годин	3 кредити ЄКТС / 90 годин
Мова викладання	українська / арабська
Коротка анотація дисципліни (Що я вивчатиму?)	Курс покликаний навчити студентів роботі з арабськими філологічними текстами, присвяченими питанням мовознавства, літературознавства, перекладу, лексикології та інших дотичних дисциплін.
Мета вивчення дисципліни (Чому це цікаво й потрібно вивчати?)	Метою курсу є ознайомлення студентів із принципами опрацювання арабомовних першоджерел, що торкаються різностороннього спектру філологічних дисциплін. У результаті освоєння курсу студент краще розумітиме не лише принципи функціонування тексту арабською мовою, але й погляди автохтонних дослідників на означене питання.
Результати навчання (Чому я навчуся на цій дисципліні?)	У результаті вивчення цього курсу студент повинен знати: • Специфіку арабських філологічних розвідок та їхню відмінність від подібних праць іншими мовами; • Особливості філологічного тексту з позицій перекладознавства; • Тематику і різновиди арабських філологічних праць, тонкощі їхньої структури та стилістики; • Професійну філологічну термінологію арабською мовою; • Методику роботи з філологічними розвідками різного обсягу та спрямування; • Лексичні, граматичні та стилістичні проблеми при перекладі арабського філологічного тексту. Повинен вміти: • Ефективно визначати ключову думку та головні ідеї арабських філологічних праць; • Правильно добирати перекладацькі трансформації при відтворенні філологічного тексту іншою мовою; • Здійснювати порівняльний аналіз філологічних розвідок у мові оригіналу та перекладу; • Відтворювати арабською мовою окреслену філологічну проблематику з питань мовознавства, літературознавства та інших дисциплін; • Точно реферувати арабською та українською мовою зміст і конотації обраного філологічного тексту.
Компетентності (Яку сукупну користь я отримаю від вивчення цієї дисципліни?)	Загальні компетентності ЗК 3. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово. ЗК 5. Здатність учитися й оволодівати сучасними знаннями. ЗК 6. Здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел. ЗК 7. Уміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми. ЗК 9. Здатність спілкуватися іноземною мовою. ЗК 10. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу. ЗК 11. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях. Спеціальні (фахові) компетентності ФК 1. Усвідомлення структури філологічної науки та її теоретичних основ. ФК 2. Здатність використовувати в професійній діяльності знання про мову як особливу знакову систему, її природу, функції, рівні. ФК 7. Здатність до збирання й аналізу, систематизації та інтерпретації

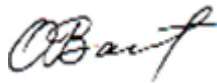
	мовних, літературних, фольклорних фактів, інтерпретації та перекладу тексту (залежно від обраної спеціалізації). ФК 8. Здатність вільно оперувати спеціальною термінологією для розв'язання професійних завдань. ФК 9. Усвідомлення засад і технологій створення філологічних текстів державною та іноземними мовами. ФК 10. Здатність здійснювати лінгвістичний, літературознавчий та спеціальний філологічний (залежно від обраної спеціалізації) аналіз текстів різних стилів і жанрів. ФК 13. Базові уявлення про мову як особливу знакову систему, її природу та функції, про генетичну і структурну типологію мов світу; фонетичний, лексичний, граматичний рівні мови. ФК 14. Професійні знання й уміння, необхідні для створення повного й адекватного письмового та усного перекладу філологічних текстів з арабської мови українською та навпаки. ФК 15. Розуміння сутності перекладу як комунікативної діяльності, орієнтованої на міжмовне і міжкультурне посередництво у різних суспільних сферах діяльності, знання його видів і типів. ФК 16. Здатність до застосування різних способів перекладу мовних одиниць лексичного рівня і стилістичного рівня (стійкі словосполучення, кліше, фразеологізми, власні назви, заголовки) в обох напрямках перекладу. ФК 17. Здатність враховувати міжмовні розбіжності на рівні системи, норми та узусу, долати явища інтерференції в процесі перекладу та на етапі саморедагування.
Види занять і їхній розподіл за годинами	Лекції – <u>6 год.</u> Практичні заняття – <u>24 год.</u> Самостійна робота – <u>60 год.</u>
Тематика навчальної дисципліни	1. Термінологічний апарат арабських філологічних текстів; 2. Методика роботи з філологічними працями арабською мовою; 3. Види і жанри філологічних розвідок, особливості їхньої композиційної організації; 4. Порівняльна специфіка арабських філологічних текстів; 5. Лексичні та граматичні трансформації при перекладі праць з мовознавства, літературознавства, лексикології, стилістики мови, перекладознавства.
Політика оцінювання (розподіл балів і критерії)	1. Методи <i>семестрового</i> контролю – максимальна кількість балів за роботу на практичних заняттях протягом семестру дорівнює 50. Оцінювання здійснюється під час усіх видів навчальних занять і за результатами самостійної роботи. Під час практичних занять оцінюється усна відповідь, виконання практичних завдань, презентація проєктів для самостійного опрацювання. Застосовуються такі методи контролю: – методи усного контролю: індивідуальне опитування за теоретичним матеріалом, підготовлена доповідь, коротке повідомлення; – методи письмового контролю: експрес-контроль, тестові завдання. 2. Методи <i>проміжного</i> контролю – відбуваються у березні, коли викладач вираховує середнє значення балів за аудиторну й самостійну роботу студента з округленням до десятої частки числа. 3. <i>Модульна контрольна робота</i> – максимум 50 балів за всю МКР, якщо передбачено підсумковий контроль у формі заліку. МКР виконується й оцінюється після завершення модулю, зміст МКР регламентується на засіданні кафедри. 4. Методи <i>підсумкового</i> контролю – залік. 5. Особливості організації навчального процесу, оцінювання всіх видів роботи, проведення МКР, семестрового, проміжного і підсумкового семестрового контролю за <i>дистанційною формою</i> навчання регламентується положенням про Порядок проведення семестрового контролю в дистанційному режимі з використанням ІТ-технологій з усіх навчальних дисциплін¹.
Передумови вивчення дисципліни	Успішне опанування курсів «Арабська мова», «Практична граматики арабської мови», «Історія арабської літератури», «Історія арабської мови», «Вступ до арабської філології», «Стилістика арабської мови».
Навчально-методичне й інформаційне забезпечення	Основна (базова): Кочубей, Ю.М. (2012). Араб і арабіст Тауфік Кезма (1882-1958). Східний світ. Рибалкін, В.С. (2000). Арабська лінгвістична традиція: класичні концепції та їх сучасна інтерпретація. НАН України, Інститут сходознавства ім. Кримського. Рибалкін, С.В. (2018). Арабська поезія Магрибу ХХ-ХХІ ст. Видавничий центр КНЛУ. Хамрай, О.О. (2012). Транскрипція й транслітерація арабомовних текстів: від діакритики до просодичних шаблонів. Східний світ.

¹ <http://surl.li/cxvmy>

	Хоміцька, О.Г. (2013). Алжирський арабомовний роман: етапи становлення та еволюції. Східний світ. Arabic language and linguistics. (2012). Ed. by Reem Bassiouney & E. Graham Katz. Georgetown University Press. Farghaly, A. (2010). The Arabic Language, Arabic Linguistics and Arabic Computational Linguistics. CSLI Publications. Hasse, D.N. (2020). Influence of Arabic and Islamic Philosophy on the Latin West. Stanford Encyclopedia of Philosophy. Petrova, Y. (2021). The Collection of Arabic Manuscripts at the "VI Vernadsky" National Library of Ukraine in Kyiv. Arabic Christianity between the Ottoman Levant and Eastern Europe. Brill. – Qutbuddin, T. (2019). Books on Arabic Philology and Literature: A Teaching Collection focused on religious learning and the state chancery. Treasures of Knowledge: An Inventory of the Ottoman Palace Library (1502/3-1503/4). Brill.
Форми і способи поточного та семестрового контролю	<i>Семестрове оцінювання:</i> аудиторна робота, самостійна робота, МКР. <i>Підсумкове оцінювання:</i> залік. <i>Умови допуску до заліку:</i> наявність відповідей на практичних заняттях, МКР, виконання усіх запланованих видів аудиторної і позааудиторної навчальної роботи.

Затверджено на засіданні кафедри східної і слов'янської філології, протокол № 15 від «15» квітня 2025 р.

Завідувач кафедри

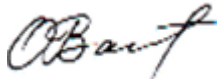
(підпис)

Валігура О. Р.

(ім'я, прізвище)

Перезатверджено на засіданні кафедри східної і слов'янської філології, протокол № 11 від «27» квітня 2026 р.

Завідувач кафедри

(підпис)

Валігура О. Р.

(ім'я, прізвище)